

Inhoud

Van de voorzitter	86
Van de redactie	86
Afspraak	87
De Nijlgans in de westelijke Eempolders	88
Toekomst Laarder Wasmeer veilig gesteld!	90
Bedankt voor het afscheid!	93
500 ^e boomkleverwaarneming binnen!	94
Uit de veren	94
Kampeerweekend Hautes Fagnes (België)	95
Zomeravond	98
NESTKAST, een flinke stap vooruit	100
Gruttosporen over het aardoppervlak	101
Vogelrijk tuinieren	102
Mijn Tuinvogels	103
Mutaties Ledenbestand	104
Veldwaarnemingen	104
Programma	107

Van de voorzitter

In deze periode voor de zomervakantie is het rustig in de VWG. Het is het seizoen zonder cursussen, lezingen en contactavonden en met veel minder vergaderingen. De meerdaagse excursies naar België en Duitsland zijn geweest en de broedvogelinventarisaties zijn bijna afgerond. De dagexcursies gaan nog wel door. 15 juni is de deadline voor dit juli-nummer van De Korhaan en de redactie verwacht van mij een “van de voorzitter”. Vanuit het bestuur kan ik melden dat we in gesprek zijn met verschillende kandidaten voor de te verwachten vacatures door het aanstaande vertrek van de secretaris (dit najaar) en penningmeester (volgend voorjaar). Met het huidige en het nieuwe bestuur willen we aan een goede structuur voor de vereniging werken, waarin de posities van de verschillende subgroepen en werkgroepen duidelijker zijn. We zien de vereniging daarbij als een bottom-up organisatie. Het vele werk dat onder de vlag van de subgroepen plaatsvindt, staat centraal. Het bestuur coördineert, ondersteunt en faciliteert dat met plezier. Dit willen we in overleg met betrokkenen uitwerken. Daarnaast werken we ook aan het moderniseren van het huishoudelijk reglement en de statuten. Genoeg plannen dus voor ná de vakantie. Ik wil nog een verandering in de Commissie Buitenland melden. Na de excursie naar Mitten Elbe in april jl. hebben Wim le Clercq en

Engbert van Oort zich teruggetrokken uit de commissie. Beiden hebben vanaf het begin, ruim tien jaar geleden, een sleutelrol gehad in de organisatie van de buitenlandreizen. Te zijner tijd zal nog op gepaste wijze afscheid van hen worden genomen in de ‘buitenlandgroep’. Gelukkig is voor beiden een opvolger gevonden: Evert Constandse en Coby Hoogeboom. De continuïteit van de uit drie personen bestaande commissie is hiermede verzekerd. De reis naar de Dümmer See in oktober is een goede uitwijkmogelijkheid voor de vaste deelnemers aan de gebruikelijke weekendexcursie in het najaar. Door een ‘beziingsweekend’ voor de excursieleiders van de Subgroep Excursies gaat deze namelijk niet door.

Voor de Subgroep Vogelherkenningscursus breekt een spannende tijd aan. De cursus is een van de tien genomineerden voor de Paul Fentener van Vlissingen-AD Natuurprijs. De nominatie is al een geweldige erkenning en wat zou het fantastisch en welverdiend zijn als de Subgroep de prijs wint!

Ik wens u allen een goede zomer toe en hoop u na de vakantie weer te ontmoeten bij de VWG-activiteiten.

Rien Rense

Van de redactie

Het zomernummer van De Korhaan ligt voor u. Voor mij betekent deze periode: wel vogels horen, maar minder vogels zien, met als gevolg minder vogels herkennen. De cd met vogelgeluiden moet maar weer eens tevoorschijn gehaald worden.

Onlangs had ik een onverwachte ‘aanvaring’ met vogels. Vlak boven mijn hoofd hoorde ik de alarmroep van een Kauw. Ik keek even op, maar reageerde verder niet. Het gevolg was - nota bene bij mijn eigen tuinhek - een flinke aanval van die Kauw. Ik greep naar mijn hoofd..., bloed aan mijn hand en de rest van de dag een pijnlijk hoofd. Ik weet dat dergelijke aanvallen kunnen gebeuren, maar van de Kauwen uit mijn eigen omgeving, die ik de hele winter verwen met strooivoer, verwachtte ik dit niet, ook niet als er een jong rondloopt.

Naast de vaste rubrieken vindt u in dit nummer een interview met Ronald Beskers, een uitgebreid verslag van het voorjaarsweekend, een impressie van een zomeravond en nog een aantal andere bijdragen waar we als redactie heel blij mee zijn en die u hopelijk ook bevallen. Van Jelle Harder ontvingen we een verslag van de ontwikkelingen rondom het Laarder Wasmere.

Ik wens u veel genoegen met het lezen van dit nummer.

Hillie Hepp

Afspraak

Zo gauw van iemand verondersteld wordt dat deze tot zelfstandig handelen in staat is, moet hij of zij zich daarna op allerlei niveaus gaan houden aan afspraken. Het is maar goed dat die er zijn, want zonder dat zou alles in het honderd lopen. Het uiteindelijke doel van een afspraak is dat de betrokken partijen zich daaraan houden en dat gebeurt niet altijd. Zo niet, dan ontstaat teleurstelling of ongenoegen en is ergernis een van de minst heftige reacties. Het lijkt erop dat in toenemende mate slordig wordt omgegaan met afspraken en er een trend is van normvervaling. Sommigen gaan wel heel gemakkelijk met afspraken om; voor hen is bijv. de factor tijd net zo rekbaar als elastiek. Zo is het 'Brabants kwartiertje' al aardig ingeburgerd in de samenleving. Tijdens menige bijeenkomst komen regelmatig nog tot ruim na de aanvang mensen binnen en dat is hinderlijk voor de aanwezigen. De laatkomers zijn meestal dezelfde. Stipt op tijd beginnen is de enige remedie.

Een vertrek- of begintijd is bij onze vogelhobby belangrijk. Voor het inventariseren van broedvogels moet je op tijd aanwezig zijn om de zangactiviteiten en daarmee de territoria goed vast te leggen. Zij die matineus zijn ingesteld kunnen zich beter aan weidevogelonderzoek gaan wijden. Bij het tellen van slaappleaatsen moeten tellers al uren van tevoren aanwezig zijn. Te laat beginnen levert een onnauwkeurig resultaat op en aan het begintijdstip kan bij de meeste onderzoeken niet getornd worden, want de geschikte tijd voor het inventariseren of tellen is beperkt. Redacties en coördinatoren van tellingen weten mee te praten over afspraken waarmee regelmatig de hand wordt gelicht. Uiterste inleverdata worden nogal eens overschreden en dit gebeurt vaak door recidivisten.

Een wel heel ergerlijk voorval vond al weer een aantal jaren geleden plaats met Jaap. Er was voor Zuid-Limburg een afspraak gemaakt om in mei in de hellingbossen en bij de rivierweiden van Eijsden op vogelspeurtocht te gaan. Een pension was geregeld. Het vertrek

was al vroeg, maar wie er verscheen, geen Jaap. Hij had geen telefoon en contact zoeken was niet mogelijk. Het was dus gewoon wachten geblazen.

Na drie kwartier belde hij op met duizend excuses; hij had zich verslapen. Kan gebeuren! Inmiddels had hij -volgens zijn zeggen- een taxi gebeld. Weer een half uur later was nog steeds niemand verschenen. Toen was het geduld op. Bij het vogelen werd de ergernis al snel naar de achtergrond verdrongen. Wat wil je met broedende Kramsvogels, zingende Vuurgoudhanen, Appelvinken, een Cettis Zanger en trekkende Wespindieven! 's Avonds had ik wel wat uit te leggen aan de pensionhoudster, die een verklaring eiste voor de niet bezette, maar wel gereserveerde kamer. Later werd mij verteld dat de wegblijver een notoire niet-nakomer van afspraken was. Gelukkig gaat er na het maken van afspraken een heleboel ook wel goed. Het is een feest om met een groep gemotiveerde vogelaars te werken die op tijd doet wat is toegezegd. Bij het tot stand komen van ons boek 'Vogels tussen Vecht en Eem' bijvoorbeeld, zijn alle deadlines gehaald. Dit ondanks het feit dat het napluizen van dagboeken, het uitwerken van telreeksen en dergelijke soms eentonig werk was en de neiging tot uitstellen op de loer lag. Jos raakte daardoor geïnspireerd en schreef ooit een humoristisch stukje over het leven van een 'inktkoelie'.

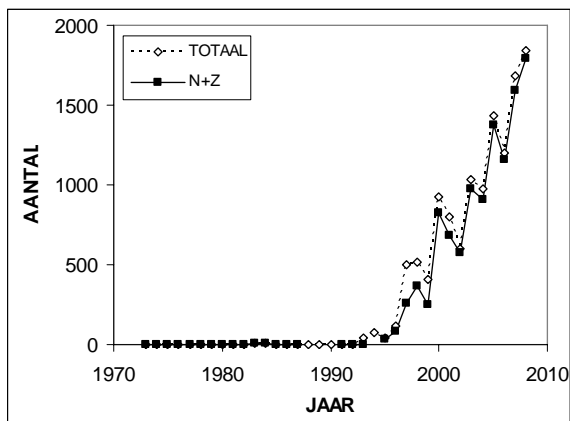
Naar de Vogelwerkgroep kijkend is een heleboel tot stand gebracht. Een direct gevolg van wel goed gelopen afspraken. Met het niet nakomen van afspraken door anderen kun je uiteindelijk wel leren leven, maar het blijft irritatie opwekken.

Penlijster

De Nijlgans in de westelijke Eempolders

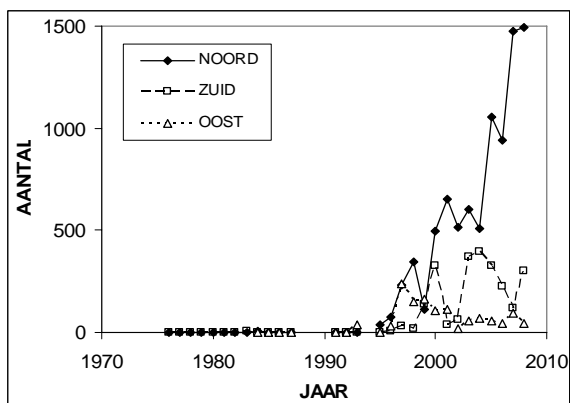
Jan Mooij

Toen de Eempoldertellingen in 1973 begonnen, werd besloten om alle waargenomen wilde vogelsoorten te noteren. Een van de voordelen van die beslissing is, dat we nu ook uitspraken kunnen doen over soorten waarvan men in die tijd nooit had gedacht dat ze zouden voorkomen. Tellingen van nieuwe soorten beginnen vaak pas op het moment dat hun aanwezigheid begint op te vallen. Over de periode daarvoor is dan alleen anekdotisch nog wat te zeggen. In de Eempolders weten we echter wanneer en in welke aantallen de Nijlganzen begonnen op te duiken.

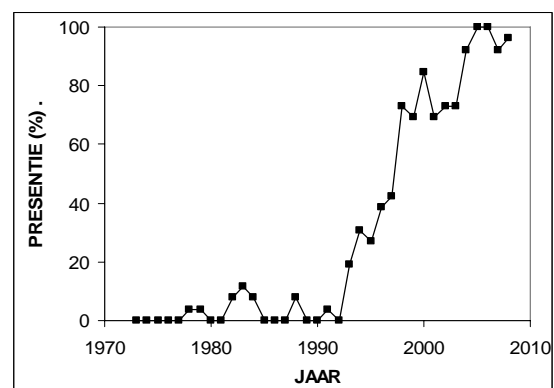
Figuur 1. Totaal aantal getelde Nijlganzen p. jaar.

In figuur 1 zijn de aantallen weergegeven die per jaar geteld zijn. Tot ongeveer 1995 zagen we vrijwel geen Nijlganzen. Daarna namen de aantallen opeens heel snel toe. Het ene jaar wat sneller dan het andere, maar gemiddeld stegen de aantallen met een kleine 20% per jaar en er is geen enkele aanwijzing dat het tempo vertraagt. In de eerste paar jaar zagen we vooral Nijlganzen in de telgebieden Noord en De Kampen (Oostermeent). Een paar jaar later doken er ook aantallen in telgebied Zuid op. De grote stijging vinden we daarna in Noord.

Figuur 2. Totaal aantal getelde Nijlganzen per jaar per telgebied

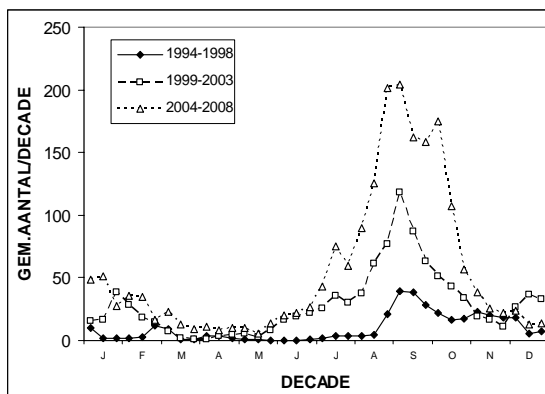
Uit figuur 2 blijkt dat de aantallen in Zuid de laatste jaren stagneren; in de Oostermeent lopen ze zelfs terug. De grote toename heeft vooral betrekking op grote groepen in augustus en september, die eerst in de hele polder voorkwamen, maar de laatste jaren voornamelijk op bepaalde plekken in de Noordpolder te Veld en de Maatpolder. De presentie toont hetzelfde beeld als de aantallen. Vanaf 1993 gaat de lijn steil omhoog en in 2005 zagen we bij elke telling Nijlganzen. Deze grafiek maakt echter ook duidelijk dat er vanaf 1978 ook al zo nu en dan Nijlganzen in de westelijke Eempolders opdoken. Het ging daarbij altijd om kleine aantallen; maximaal vier tegelijk en daardoor valt dit in figuur 1 ook niet op. Het is ook opmerkelijk dat de stijging van de presentie in 1993 begint, dus wat eerder dan bij de aantallen.

Figuur 3. Presentie van de Nijlganzen per jaar.

In Nederland is de uitbreiding van de Nijlganzen begonnen rond Den Haag, waar in 1967 het eerste bekende broedgeval was. Daarna breidde het gebied zich snel uit. Uit "Vogels tussen Vecht en Eem" (Jonkers et al. 1987) blijkt dat vanaf 1977 regelmatig Nijlganzen bij de Vechtplassen en 's-Graveland werden

waargenomen. Dit komt goed overeen met onze resultaten (eerste waarneming in 1978), maar dan gebeurt er iets vreemds. Er worden in de eerste helft van de tachtiger jaren nogal wat broedgevallen gemeld, onder meer op de landgoederen bij 's-Graveland. Het lijkt er op dat daar omstreeks 1983 de snelle stijging die we later ook in de Eempolders zien volop aan de gang is. In de Eempolders begint dit echter pas rond 1995, wat betekent dat de Nijlganzen meer dan tien jaar nodig gehad hebben om vanuit de landgoederen door of rond het Gooi de Eempolders te bereiken! Hemelsbreed is dit een afstand van ongeveer tien kilometer. Voor een vogel als de Nijlgans is dat hooguit een kwartier vliegen. Gezien de snelle stijging toen ze er eenmaal waren, lijkt het onwaarschijnlijk dat de Eempolders en hun omgeving ongeschikt waren. Kennelijk vormden de Gooise dorpen, bossen en heiden een formidabele barrière.

Figuur 4. Gemiddeld aantal per telling als functie van het tellingnummer voor drie periodes van vijf jaar.

In figuur 4 staat de verdeling van de aantallen over het jaar. Hier is telkens het gemiddelde aantal vogels bepaald over vijf jaar voor tellingen met dezelfde datum. Omdat de teldata door de jaren verschuiven zijn hiervoor de gemiddeldes voor elk jaar berekend uit de dichtstbijzijnde tellingen. Het heeft natuurlijk geen zin om deze verdeling te bepalen in de periode dat er nauwelijks Nijlganzen gezien werden. Daarom bekijken we alleen de laatste vijftien jaar, dus vanaf 1994.

Literatuur

Jonkers, D.A., Kole, R.A. & Taapken, J, (red.) 1987. Vogels tussen Vecht en Eem. Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, Hilversum.
 Bijlsma, R.G., Hustings, F. & Camphuysen, C.J., 2001. Algemene en schaarse Vogels van Nederland. (Avifauna van Nederland 2). GMB Uitgeverij/KNNV Uitgeverij, Haarlem/Utrecht.

Nijlganzen

Foto: internet

In de periode t/m 1998 zijn er alleen behoorlijke aantallen van eind augustus tot begin december, met de hoogste aantallen begin september. In de volgende periodes wordt die piek niet alleen veel hoger, maar hij begint ook eerder. De kleinste aantallen vinden we van maart tot mei. Dat is de broedtijd. Nijlganzen broeden vaak in boomnesten en bomen zijn er nu eenmaal weinig in de Eempolders. Toch vinden we de laatste jaren steeds hogere aantallen in deze periode. Dat kunnen broedvogels uit de onmiddellijke omgeving zijn, maar omdat Nijlganzen ook wel op de grond tussen ruige begroeiing kunnen nestelen zouden deze vogels ook in de polders zelf kunnen broeden. In juli en augustus vindt de rui plaats. Die gebeurt in de omgeving van de broedplaats (Bijlsma et al. 2001). Vanaf 1999 zien we dat er in die tijd Nijlganzen in de polder zijn, dus kennelijk wordt er dan in de buurt gebreed. Na de rui verzamelen de oudervogels zich met hun vliegvlugge jongen in grotere groepen, bij voorkeur in graslanden met open water. Dit is kennelijk de fase waarmee de aanwezigheid van de Nijlgans in de Eempolders is begonnen. Ook nu nog vinden we verreweg het grootste aantal in deze periode. Eind oktober verdwijnen de meeste Nijlganzen weer uit de polders. Waar ze heen gaan is onbekend. Het valt op dat de laatste tien jaar de aantallen aan het eind van het jaar niet noemenswaardig veranderd zijn, ondanks de sterke toename in de andere delen van het jaar.

Toekomst Laarder Wasmeer veilig gesteld!

Het Laarder Wasmeer is een beschermd natuurmonument. Groot 85 ha en al sinds begin 1959 afgesloten met een raster. Vanaf 1968 tot 2003 zijn er educatieve excursies gehouden voor scholen en het publiek. Het gebied was in de jaren voor de afsluiting vervuild door lozing van afvalwater. Na jaren van onderzoek en overleg is het nu gesaneerd. Voor het Goois Natuurreservaat, eigenaar en beheerder van het gebied, een reden om plannen te maken het terrein gedeeltelijk open te stellen. Maar hier was niet iedereen het mee eens.... Een overzicht van de belangrijkste gebeurtenissen.

Jelle Harder

Deelkaart van De Groene Schakel. De stippellijn geeft de plaats van het nieuwe raster aan. De wandelcorridor dwars door het Wasmeer komt te vervallen.

Voor de bescherming van de natuur is het Goois Natuurreservaat (GNR) van groot belang in het drukke en overvolle Gooi. Vooral dankzij het GNR zijn er in het Gooi nog grote stukken natuur behouden gebleven. Zonder GNR zou er nog veel meer natuur verloren zijn gegaan door woningbouw, bedrijventerreinen en aanleg van wegen. De organisatie verricht met een betrekkelijk klein aantal mensen grote dingen. De plannen zijn ambitieus, maar soms gaan die een stap te ver. Dat was zo met het plan een groot deel van het Laarder Wasmeer na de bodemsanering open te stellen voor het publiek. Wat is het geval?

Doelstelling GNR

Het GNR is een stichting die gefinancierd wordt door de Gooise gemeenten, de gemeente Amsterdam en de provincie Noord-Holland. Zij zijn vertegenwoordigd in het bestuur. Er zijn twee belangrijke doelstellingen die als volgt in de statuten staan:

- De instandhouding van het natuurschoon in het Gooi door de verkrijging van de aldaar gelegen terreinen, teneinde deze ten eeuwigden dage ongeschonden als natuurreservaat te behouden en*
- Aan het publiek door vrije toegang tot die terreinen onder eventueel te stellen bepalingen, het genot van dat natuurschoon te verzekeren.*

Dit zijn mooie statuten maar leiden in de praktijk af en toe tot grote discussies. Want waar ligt de grens van wel of niet toegankelijk laten zijn van een terrein? Hoe maak je een afweging, op basis waarvan? In de praktijk merk ik maar al te vaak dat vooral gedacht wordt aan de belangen van veel recreanten. Een belang dat voor politici, de bestuurders van het GNR, van groot (kiezers)belang is. Op die momenten hebben bestuurders vaak weinig oog voor de belangen van flora en fauna. Misschien is het van mij wat naïef gedacht maar is het niet zo dat de twee doelstellingen van GNR als gelijkwaardig moeten worden beschouwd? De natuur wordt wel als eerste genoemd en de recreant als tweede, maar tussen doelstelling a en b staat duidelijk het woordje en. Beide doelstellingen moeten in een afweging dan gelijkwaardig aan bod komen. En dat gebeurt niet altijd. Kiezers zijn belangrijk voor politici, ze leven ervan. Planten en dieren hebben geen stem en strribbelen ook niet tegen als ze het niet eens zijn met de politiek.

Politici en bestuurders komen gemakkelijk met

argumenten dat de mens belangrijker is dan de natuur. Die moet toch ergens kunnen wandelen, fietsen, joggen, enz.? Ze vergeten dan dat mensen de natuurgebieden vooral opzoeken, omdat daar planten en dieren en een aantrekkelijk landschap te zien zijn. Zonder die ingrediënten kun je net zo goed in de stad gaan wandelen en fietsen.

Sanering, en dan?

Afgegraven weiland in het Laarder Wasmeer, 11-6-09 (foto Jelle Harder).

Het Laarder Wasmeer is de afgelopen jaren gesaneerd. Dat betreft zowel de waterbodems als de aanliggende landbodems. Door lozing van afvalwater, al dan niet gereinigd, is het gebied sinds begin vorige eeuw bedolven onder fosfaten, zware metalen en andere troep. Een goedkope manier om de rommel kwijt te raken en waarvoor volgende generaties fors mogen betalen om het op te ruimen. De sanering begon in juni 2003 en is klaar, zij het dat de bergen verzameld vuil nog afgevoerd moeten worden.

Voor sommige politici was de start van de sanering directe aanleiding om op te merken dat na sanering het hek om het Wasmeer verdwijnen kon. GNR knoopte dat goed in haar oren, want niet lang daarna vertelde de rentmeester op een vergadering dat er ideeën waren na de sanering wandelpaden door het gebied aan te leggen. In de 4^e Nieuwsbrief Hilversum van mei 2004 stond dit ook zwart op wit genoteerd, waarbij werd opgemerkt dat een groot gedeelte van het Wasmeer dan weer toegankelijk zou zijn voor het publiek. Deze toezegging aan het publiek, die op geen enkele manier was onderbouwd, of door het Algemeen Bestuur (AB) van het GNR besloten was, is daarna nog enkele malen herhaald, soms voorzien van een kaartje met daarop de nieuwe wandelpaden....

Ongerustheid bij natuurgroepen

Voor mij was de voorlichting aan het publiek over openstelling, die op geen enkele besluitvorming rustte, reden om in actie te komen. Op 12 juli 2005 kwamen vertegenwoordigers van de meeste Gooise natuurgroepen bij mij thuis bijeen om de kwestie te bespreken. Resultaat was dat er een overzicht kwam van twee argumenten die pleitten voor openstelling en twintig argumenten die er tegen waren. De conclusie was duidelijk, het raster moest blijven, de oppervlakte ongeveer gelijk en de excursies voor publiek zouden moeten worden voortgezet.

Vervolgens werd het GNR op de hoogte gebracht van onze bijeenkomst met het verzoek een overleg met de verontruste groepen te starten. Dat overleg kwam op 28 september 2005. Op die bijeenkomst waren circa 25 personen die een toelichting kregen van het GNR, een hoogleraar landschaps-ecologie en een landschapsarchitect. In de discussie bleek, dat op één na alle organisaties openstelling van het gebied niet zagen zitten. Opgemerkt werd dat vanuit de samenleving en de politiek in het openbaar nog nooit een vraag was geweest voor het vrij toegankelijk zijn van het Laarder Wasmeer. Na deze bijeenkomst was het wantrouwen wat afgenomen. Het GNR werd gevraagd weer te overleggen zodra er belangrijke besluiten genomen zouden gaan worden. Maar helaas, in oktober 2005 presenteerde het GNR bij een lezing opnieuw een kaartje waaruit bleek, dat er plannen waren een belangrijk deel van de noordzijde van het gebied open te stellen voor het publiek. Hierna bleef het stil rond dit onderwerp tot oktober 2008.

Variante 1 en variante 2

In de vergadering van de Klankbordgroep gebruikers Goois Natuurreservaat (hierin zitten vertegenwoordigers van 15 groepen) van 7 oktober 2008 legde het GNR de ontwikkelingen uit rond het project "De Groene Schakel". Dit is een plan ter verbetering van de ecologische infrastructuur in Anna's Hoeve en het Laarder Wasmeer. Twee voorstellen hierin waren essentieel voor de toekomst van het Wasmeer: Het GNR wilde het noordelijk gelegen stuifzandgebied openstellen voor het publiek. Het zuidelijke deel, wat als kwetsbaar wordt aangeduid zou omheind blijven. Het advies van de

Klankbordgroep was duidelijk. “Het gehele Laarder Wasmeer met een oppervlakte van 85 ha moet gehandhaafd blijven. Er zijn al zo weinig rustgebieden waar de natuur zich optimaal kan ontwikkelen”.

Vervolgens werden de Gooise natuurgroepen en vrijwilligers door GNR uitgenodigd om op 29 oktober op de hoogte te worden gebracht. Ik deed een dringend beroep op de groepen en vrijwilligers aanwezig te zijn en hun stem te laten horen. Er kwamen 30-35 personen. GNR legde uit dat er twee varianten waren. Het Wasmeer verkleinen met 30 ha (variant 1) of met 35 ha (variant 2). Er was geen andere keuze mogelijk. Gedwongen door deze insteek waren er drie personen die konden leven met variant 1, maar alleen als het niet anders kon. Enkele andere personen spraken zich duidelijk uit tegen een verkleining van het gebied. Anderen deden dat alleen in de wandelgangen. Naderhand heb ik geprobeerd alle personen te achterhalen met de vraag of zij nu voor of tegen verkleinen van het Wasmeer zouden zijn. Van de 22 mensen die ik bereikte bleken er 19 tegen verkleinen en 3 voorstander.

Om ook de publieke opinie wat wakker te schudden nam ik contact op met de Gooi- en Eemlander, die op 25 november de kritiek op de openstelling uit de doeken deed. Vervolgens was er op 27 november 2008 een vergadering van het Algemeen Bestuur (AB). Het bestuur is toen gevraagd een mening te geven over variant 1 en 2. Van die gelegenheid maakte ik gebruik door in te spreken en mijn mening te geven. Hierbij mocht ik spreken namens alle Gooise natuurgroepen, behalve de KNNV. Vier groepen, Vogelwerkgroep, Vrienden van het Gooi, Roofvogelwerkgroep en werkgroep Nardinclant, stuurden ook zelf een brief aan het GNR, waarin de verkleining van het gebied werd afgewezen. Een goede steun in de rug. Het AB besloot daarna dat de plannen niet zorgvuldig genoeg waren uitgewerkt. Er zou een onafhankelijk rapport moeten komen met verschillende uitgewerkte scenario's. Ook de gevolgen ervan voor flora en fauna moesten in beeld gebracht worden. Hierover was niets bekend.

Henk Korten, de rentmeester van het GNR, meldde op 29 november in de Gooi- en Eemlander dat “Alle opties nog open zijn, zelfs het vergroten van het rustgebied”.

Rapport Alterra

In maart 2009 bleek dat Alterra Research

Instituut voor de Groene Ruimte, opdracht had gekregen een advies over het Laarder Wasmeer te schrijven. In hun rapport “Advies recreatief gebruik van het Laarder Wasmeer” geven zij 3 scenario's aan. Het is een duidelijk rapport met een evenwichtige inhoud. De keuze van Alterra valt overduidelijk op scenario 1. Een rustgebied met een iets grotere oppervlakte, dat slechts onder begeleiding beperkt toegankelijk is. Maar wat doet het Dagelijks Bestuur (DB) van het GNR? Vooruitlopend op de besluitvorming in het AB kiest men voor scenario 3 waarbij er een “recreatiecorridor” dwars door het centrale deel van het gebied komt te lopen! Een scenario dat de experts van Alterra juist afwijzen. Henk Korten meldde een en ander in de krant van 19 mei. Omdat reacties uitbleven klom ik zelf weer in de pen met als resultaat op 4 juni een ingezonden stuk in diezelfde krant. Essentie hiervan was de tegenstrijdigheid met het advies van de onafhankelijke deskundigen van Alterra waar het GNR zelf om had gevraagd. Zo'n DB standpunt komt daarmee nogal ongeloofwaardig over.

Ondertussen was er ook weer een vergadering van de Klankbordgroep geweest. De Klankbordgroep kwam daarin tot de unanieme conclusie dat de aanleg van een wandelpad dwars door het beschermde gebied sterk ontraden moest worden. Daarna was het weer de beurt aan de Gooi- en Eemlander die mij interviewde en waarbij ik aangaf dat een “Vrij wandelpad door het Wasmeer een onzinnig plan is” en “Het in tweeën delen van het gebied staat haaks op de doelstellingen van het GNR dat probeert natuurgebieden te verbinden”.

Oriënterende excursie van het GNR bestuur en leden Klankbordgroep in het Laarder Wasmeer, 11-6-09 (foto Jelle Harder)

De ommekeer

Op 11 juni 2009 vond er een excursie plaats in het Laarder Wasmeer voor het AB en leden van de Klankbordgroep. De situatie in het veld werd bekeken. In het gesprek er aan voorafgaand bleek al heel snel dat er nu eigenlijk niemand van het bestuur meer voor een vrij wandelpad dwars door het Wasmeer was. Het duidelijke Alterra-rapport en mijn acties met steun van de Klankbordgroep en natuurgroepen had gewerkt! Het pad gaat niet door! Nog diezelfde dag zijn de natuurgroepen en vrijwilligers door het GNR tijdens een infoavond op de hoogte gebracht. Men was er zeer tevreden mee.

Als laatste vond tenslotte het officiële besluit plaats op 18 juni. Het Wasmeer houdt ongeveer dezelfde oppervlakte. Aan de noordkant komt er een stuk zandverstuiving

bij. Aan de zuidwestkant zal er een vergelijkbaar deel afgaan ten behoeve van een wateropvangbekken bij zware stortregens en komt er een wandel/fietspad. Aan de oostkant wordt een goede wandelroute aangelegd. Rondom komen hier en daar uitzichtpunten om het Wasmeergebied in te kunnen kijken. De wandelcorridor in het centrale deel komt er niet. Er wordt een beroep gedaan op de natuurgidsen om in de toekomst weer excursies voor het publiek te leiden. Opnieuw is door mij bij het AB ingesproken maar nu vooral om het bestuur te bedanken dat er een voor iedereen aanvaardbare oplossing is gekomen.

Bedankt voor het afscheid!

Joke van Velsen

Op 26 maart heeft de Vogelwerkgroep op

grootse wijze afscheid genomen van mij als bestuurlid en coördinator van de Subgroep Excursies. Ik ben onder de indruk geraakt van de vele inspanningen die men zich heeft getroost voor het

afscheid op deze avond. Het was ondoenlijk om de vele aanwezigen persoonlijk te bedanken en dat geldt ook voor degenen die verhinderd waren. Het door het bestuur namens de vereniging aangeboden boek 'De Wijsheid van Vogels' draagt bij aan een verrijking van mijn kennis. Het herinneringsbordje heeft een mooie plaats gekregen, maar aan het vliegeren ben ik nog niet toegekomen. Klap op de vuurpijl voor mij was het cadeau van de leden voor mijn inzet: een digitale

camera met toebehoren. Daar kan ik niet alleen planten en dieren goed mee fotograferen, maar ook jullie nog beter portretteren.

Last but not least het vriendenboek, waarvoor velen een bijdrage hebben geleverd. Omdat het op de afscheidsavond nog niet klaar was, is dit tijdens het weekeinde in de Hoge Venen overhandigd (zie verslag, red.).

De vele persoonlijke ontboezemingen over en gebeurtenissen met mij doen mij beseffen wat ik de afgelopen decennia gedaan en betekend heb. Nogmaals iedereen hartelijk dank.

Foto: Joke met het vriendenboek (Han Westendorp)

500^e boomkleverwaarneming binnen!

Dick A. Jonkers, Fred van Klaveren & Jan Mooij

De keuze voor de Boomklever als Vogel van het jaar is goed aangeslagen. Nog voor de eerste helft van het jaar erop zat, waren er al 500 waarnemingen binnen. Op 27 mei werd nummer 500 ingestuurd door Jan Roodhart, beheermedewerker van Natuurmonumenten, die een broedende Boomklever aantrof in een nestkast in het Valse Bos in Eemnes, op de overgang van het Gooi naar de Eempolders. Uit de verspreidingskaart van de tot nu toe ingestuurde waarnemingen komt naar voren dat de oostgrens van de waarnemingen tot de Meentweg/Wakkerendijk bij Eemnes reikt. Het is echter niet uitgesloten dat ooit ook de boomrijke omgeving van Eembrugge bezet wordt, maar daar moet dan wel geschikte broedgelegenheid beschikbaar komen. De Boomklevers zouden vanuit het dichtbij liggende Baarn dit gebied kunnen koloniseren. Zoals te verwachten was stamt het overgrote deel van de waarnemingen van de Heuvelrug. Toch ontbreken er nog steeds waarnemingen uit gebieden waar Boomklevers wel voor zouden moeten komen. Hierbij de oproep om zoveel mogelijk waarnemingen te blijven opsturen. Nu, begin juni, zijn er nog steeds vervolglegels. Bovendien laten de oudervogels zich na het grootbrengen van de jongen weer horen op tal van plaatsen. Aan de westzijde van het onderzoeksgebied zijn er meldingen langs de Vecht tot het IJmeer.

Geraadpleegde literatuur:

Speek, G.J. 2008. Ringverslag van het Vogeltrekstation 2007(nr.92). Op het Vinkentouw 113: 43.

Uit de veren

De lijst van de Werkgroepen van de Subgroep Avifauna vindt u sinds het aprilnummer op de adressenpagina op de laatste bladzijde.

Ronald Beskers van de Werkgroep Nestkasten meldt dat ze dit jaar voor de 50^e keer nestkasten hebben gecontroleerd. Een jubileum dus!

De eerstvolgende bijeenkomst van de Subgroep Avifauna is op **woensdag 23 september** om 20.00 uur in de recreatiezaal van Westerheem, Frederik van Eedenlaan 73 in Hilversum. De agenda wordt van te voren verstuurd en via het Vliegenvluggertje bekend gemaakt.

Gestimuleerd door Ronald Beskers van de werkgroep Goois Nestkast Onderzoek hebben ringers van het Vogelringstation Het Gooi inmiddels meer dan 400 Boomklevers in nestkasten geringd. Dat is meer dan 30% van het totaal aantal dat in 2007 in heel Nederland van een ring is voorzien (Speek 2008).

Op het ogenblik wordt al hard gewerkt aan de Atlas van Noord-Hollandse broedvogels, waarvan de verschijning in 2010 is gepland. Ons boomkleveronderzoek zal voor dit boek welkome aanvullingen geven. Tot slot nog het volgende. De jongen zwermen uit en kunnen dan op plaatsen worden aangetroffen, waar normaliter nooit Boomklevers worden waargenomen. Laten we alert blijven!

Foto: internet

Kampeerweekend Hautes Fagnes (België)

Nel Dijkma

Na een klein uur was het ‘vlonderen’ voorbij en begon het echte werk. Met Erik voorop door het veen. Er was even aandacht meer voor de lucht en vogels. Het ging nu om overleven c.q. rechtop blijven staan/lopen in het veen.

Nog geen jaar lid van de VWG Het Gooi en Omstreken, maar enthousiast geworden na het volgen van de cursus Vogels Herkennen in het najaar van 2008 wordt het tijd om het geleerde in de praktijk te brengen. Niet wetende dat van de nieuwkomers verwacht wordt om een stukje voor de Korhaan te schrijven, hebben we ons aangemeld voor het weekend. De bestemming is Camping Andregg in Bruyeres bij Malmedy. In een beschrijving die eerder door de VWG, subgroep Excursies met Erik Lam in december 2000 is opgesteld, heb ik de volgende informatie gevonden.

Bron: internet (Korim S. Loup)

“De Hautes Fagnes (Hoge Venen) is een op zichzelf staand gebied tussen Eupen, Malmedy en Monschau gelegen tussen de Eifel en de Ardennen. Het gebied is met het hoogste punt (693 meter) het hoogste punt van de Benelux.” De Hoge Venen omvat een drietal landschappen. Allereerst een agrarisch gebied waar vooral veeteelt en bosbouw wordt bedreven. Het landschap is kleinschalig met veel houtwallen, meidoornhagen en beekjes met de daarbij behorende vogelsoorten, zoals o.a. Wespendif, Grauwe Klauwier, IJsvogel, Geelgors. Op de camping treffen we veel Kramsvogels aan.

In het gebied zijn ook meerdere diep uitgesleten beekdalen, zoals aan de randen van de veengebieden van de Hautes Fagnes, te weten de Getzbach en de Helle, waarvan het water is te drinken. Deze beken ontstaan in het

veen waardoor het water bruinig is gekleurd. De bossen op de hellingen bezitten de kenmerken van Midden-Europese bossen. Hier zijn o.a. de Fluiteer, Waterspreeuw, Bergfluiteer, Notenkraker en Vuurgoudhaantje te vinden. Tot slot zijn er de hoogveengebieden, een restant van de eens zeer uitgestrekte veengebieden. Halverwege de 19de eeuw zijn de veengebieden op grote schaal ontwaterd ten behoeve van de bosbouw. Iets dat nog steeds hier en daar zichtbaar is. Op enkele plekken was de veenlaag zo dik, dat de ontwatering is mislukt. De gegraven greppels, die nu vnl. in het bos liggen, kregen de eerste tientallen jaren zeer veel water te verwerken. Hierdoor ontstonden meanders, waardoor de greppels een natuurlijk karakter kregen. Soms brandde een stuk bos af of verdronk, waardoor het veen weer vrij kwam. Het gebied is strikt reseruaat. In het veen ontspringen beekjes, er zijn veenputten en veenbulten en her en der groeien bomen en struwelen. Door het voedselarme karakter van het gebied komen de vogels in lage dichtheden voor, m.n. Klapekster, Korhoen, Velduil, Roodborsttapuit, Sprinkhaanrietzanger en Boomleeuwerik.

Om kort te gaan: Het was wat ons betreft een heel geslaagd weekend, veel geleerd en hopelijk blijft het nodige hangen. Het accent tijdens de excursies lag met name op het lokaliseren en herkennen van vogelgeluiden. Bij elkaar zijn door de gezamenlijke groepen in totaal 82 verschillende vogels aan hun geluid herkend en in het gunstigste geval ook gezien.

Hieronder een kort verslag van het weekend van de groep van Erik Lam. Zijn doelstelling (en dus ook de onze) was om in elk geval de Notenkraker en het Korhoen te zien.

Vrijdag 15 mei: We arriveerden iets na 11.00 uur, niet echt te laat, maar toch. De groepen waren al ingedeeld, maar er was nog ruimte bij Erik en we konden onmiddellijk aansluiten. We vertrokken lopend vanaf de camping

richting het Warchedal. Onderweg lieten de Roodborst, Tuinfluiter, het Goudhaantje, de (Appel)Vink en nog veel meer soorten zich luid en duidelijk horen.

Tijdens de lunch met uitzicht op een gerenoveerd kasteel lokte Erik met behulp van zijn 'music-box' met succes het Vuurgoudhaantje. De vogel kwam steeds dichterbij en zat tenslotte een meter voor ons op een struik, zodat we hem allemaal goed konden bewonderen. De Taigaboomkruiper was intussen gesignaleerd, evenals Buizerds en de Rode wouw. De laatste twee vogels vlogen speciaal voor ons boven elkaar, waardoor de verschillen tussen hen goed zichtbaar waren. Na de lunch ging het verder door het bos tot in het Warchedal, waar we glibberend door de modder omlaag tot aan de voet van de waterval liepen. Onze moed werd beloond! De Grote Gele Kwikstaart liet zich horen en zien.

Waterspreeuw

(Bron: internet)

Ook de Waterspreeuw was actief met het voederen van zijn jongen. Het nest was net zichtbaar naast de waterval.

Op aanwijzing van de groep van Bertus v.d. Brink die we tegenkwamen, zagen we onderweg in een plas water een aantal kamsalamanders. De bedoeling was aan het eind van het bospad de beek de Warche over te steken. Helaas, de brug was weg en zwemmen ging ons toch iets te ver. Via een omweg kwamen we tenslotte weer uit bij de stuwdam om het pad terug te nemen naar de camping. Van de notenkraaker geen spoor.....

's Avonds was er koffie/thee met gebak, verzorgd door Joke van Velsen, die aan haar laatste organisatieklus bezig was.

Zaterdag 16 mei

Om 07.00 uur startte de dagtocht naar de Hoge Venen. Beginpunt was Baraque Michel. Van daaruit begon de wandeling via de Helle en een

flinke westelijke boog naar de Herzogenhugel. Er was ruimschoots tijd om het hele natuurpark (ca. 15 km) door te struinen. Voornaamste uitdaging: vinden van de Notenkraaker.

We begonnen met het eenvoudige 'vlonderen' (citaat Tilly). Erik bereidt dit soort tochten nl. heel goed voor. Van gemakkelijk naar moeilijk. Over de houten vlonders liepen we over en door het veen. De vogels zongen luidkeels, zoals de Tapuit, de Roodborsttapuit, Gekraagde Roodstaart, Boompieper en Graspiepers. Hoog in de lucht zagen we Buizerds zweven en de Torenavalken die zich klaar maakten voor de aanval. Na een klein uur was het 'vlonderen' voorbij en begon het echte werk. Met Erik voorop door het veen. Er was even geen aandacht meer voor de lucht en vogels. Het ging nu om overleven c.q. rechtop blijven staan/lopen in het veen. De bodem was echter ook interessant. Er komen wel 30 verschillende veenmossoorten voor. De wilde narcis, de zevenster en nog een aantal andere planten werden op de foto gezet.

Op de hoogste plek van de Hoge Venen werd een stop gemaakt. Hier was goed zichtbaar dat de aanplant van dennen/sparren in de jaren vijftig door brand was aangetast en grotendeels verdwenen. Wat er nog staat aan stammen zakt steeds verder het veen in. De oudste bomen in het natuurgebied zijn de wintereiken. Deze bomen hebben relatief dunne en donkere stammen en een licht gebladerte. Hierdoor is er ook vegetatie onder de bomen aanwezig. Van een afstand zagen de wintereiken er heel luchtig uit. De vogels bleven aanwezig. Nu waren de Grote Bonte Specht, de Zwarte Specht en de Gekraagde Roodstaart wel te horen, maar niet zichtbaar. De Zwarte Ooievaar en verschillende spechtsoorten waren wel uitgebeeld naast een natuurleerpad.

Tijdens een pauze voordat we aan de laatste etappe begonnen, zag Pieter Jan ineens zijn dochter opduiken uit het struikgewas. Zij bezocht met een groep mensen de Hoge Venen. Wat is de wereld klein!

Inmiddels was het al bijna twee uur en John die de hele dag al met de telescoop had gelopen, hield het voor gezien. Die Notenkraaker kwam toch niet. Hij pakte de hele handel in en Frits nam ook een deel van de apparatuur in diens rugzak over.

We liepen verder, zagen gedenkstenen, waarschijnlijk oude graven en regelmatig Torenavalken. Tilly meende ineens een Torenavalk te zien of toch niet

Notenkraker (Bron: internet, Wesley Danes)

Alle verrekijkers werden gericht op een boom, heel ver weg. Erik luisterde en zei: *“het is de Notenkraker!”* Een jogger naderde en weg was de Notenkraker. Maar Erik was niet voor één gat te vangen. De music-box werd weer aangezet en de Notenkraker werd gelokt met zijn eigen stemgeluid. Opnieuw succes. Nieuwsgierig als deze vogel is, naderde hij voorzichtig via de verste boom naar een boom dichterbij. Iedereen werd onrustig. Waar was de telescoop en waarom zette John deze niet op? Het gevolg was dat de telescoop nog nooit zo snel in elkaar was gezet. John kreeg de vogel goed in het vizier en iedereen kon de Notenkraker ruimschoots bekijken. Een prachtige vogel. Missie geslaagd.

Hierna liepen we op ‘vleugeltjes’ verder en om half vijf bereikten we het uitzichtpunt en liet Erik ons zien waar we gelopen hadden. We waren onder de indruk van onszelf. Als toetje zagen we vanaf dit uitzichtpunt nog een groep edelherten.

’s Avonds opnieuw koffie/thee met gebak. Een goede gewoonte en een moment om met elkaar na te praten. Ook ontving Joke van Velsen uit handen van Han Westendorp een boek met bijdragen van en door leden van de WVG als dank voor haar jarenlange inzet voor de organisatie van de weekenden. Eerder had Joke van Pieter Jan als blijk van waardering een tegoedbon voor een Hot Stone-massage gekregen. Han en Pieter Jan hadden voor dit weekend nog in petto het schenken van de

traditionele chocolademelk en een kampvuur. Maar de weergoden zaten tegen, dus had Joke afspraken gemaakt met de campingbeheerders over het gebruik van de kantine en drankjes. Het kampvuur is er wel gekomen maar Han en Pieter Jan bleven zitten met veel pakken ongeopende chocolademelk. Waarmee maar weer eens bewezen is dat Joke een bijzondere vrouw is!

Joke met ‘het boek’ Foto: Han Westendorp

Zondag 17 mei: Het plan was om opnieuw naar het uitzichtpunt bij Mont Rigi te gaan om de Korhoen te horen en zien. Een uitgedunde groep – alleen de echte die-hards – ging pas om half negen op pad vanwege het slechte weer. Maar het is hen gelukt: de Korhoen heeft zich laten zien.

De geplande tocht richting Monschau werd afgelast. De meeste deelnemers wilden de regen achter zich laten en weer op huis aan gaan.

Ondanks het minder goede weer een geweldig weekend – met dank aan de organisatie – dat zeker voor herhaling vatbaar is.

Zomeravond

Carel de Vink

Het is, laten we zeggen, de tweede week van augustus. Na een niet al te spannende werkdag in een te warm gebouw kies ik voor een tuinstoel en een boek. De avondlucht maakt loom. Ergens ver weg hoor ik een onweersbui rommelen. Voorlopig belooft de avond rust: de meeste burens zijn op vakantie.

Alleen de tergende geur van een beginnende barbecue ergens verderop verraadde de aanwezigheid van mensen. Zolang er geen harde muziek gedraaid wordt, maak ik kans op het ontdekken van wat leuke vogels die hoog mijn woonwijk passeren. Dus leg ik mijn verrekijker klaar en begin aan de eerste bladzijde van mijn boek. De oren gespits...

Terwijl de rooklucht van verre burens verandert in een vage mengeling van zoete vleesgeur en een bittere schroeilucht, speur ik met regelmaat de lucht af. Het is de jaarlijkse 'dip' in de vogelwereld. Twee weken geleden zou ik gekozen hebben voor een uur Bovenmeent met kans op steltlopers op doortrek en een roepende Waterral of zelfs een Porseleinhoen. Om daarna fietsend te genieten van grote zwermen Gierzwaluwen die zich boven de bebouwing luidkeels verheugden op hun aanstaande vertrek. Nu zie ik af en toe een Boerenzwaluw over flitsen. En zowaar nog twee Gierzwaluwen. Wat een verschil met de honderden van tien tot twintig dagen terug!

Gierzwaluw
(Bron onbekend)

Ergens hoor ik het 'geprut' van Huiszwaluwen. Die horen niet bij de dagelijkse passanten boven

Bussum. Dus, kijker in de aanslag. Ik probeer het geluid te scannen, maar voor ik de richting kan bepalen meldt zich het alles overstemmende gebrom van een KLM-toestel. Tja, het Gooi ligt nu eenmaal in de aanvliegroute van Schiphol. Ik duik in mijn boek, maar zie prompt uit mijn ooghoek iets bruins bewegen. Achterin de tuin scharrelt een Heggenmus over de tegels. Zou dat het mannetje zijn dat dit voorjaar twee broedsels gelijktijdig te verdedigen had tegen indringers:

één vrouwtje bij onze burens in de Gelderse roos en op zeven meter hoogte een tweede in onze klimop. Sinds in onze wijk steeds meer sierconiferen worden verwijderd omdat ze te groot worden en teveel schaduw veroorzaken, is de belangstelling van deze soort voor mijn kleine tuin toegenomen. Het beestje vliegt op en zingt vanaf het schuurtje een flard van zijn liedje. Als ik bof, hoor ik straks ook nog een late Merel zacht zingen.

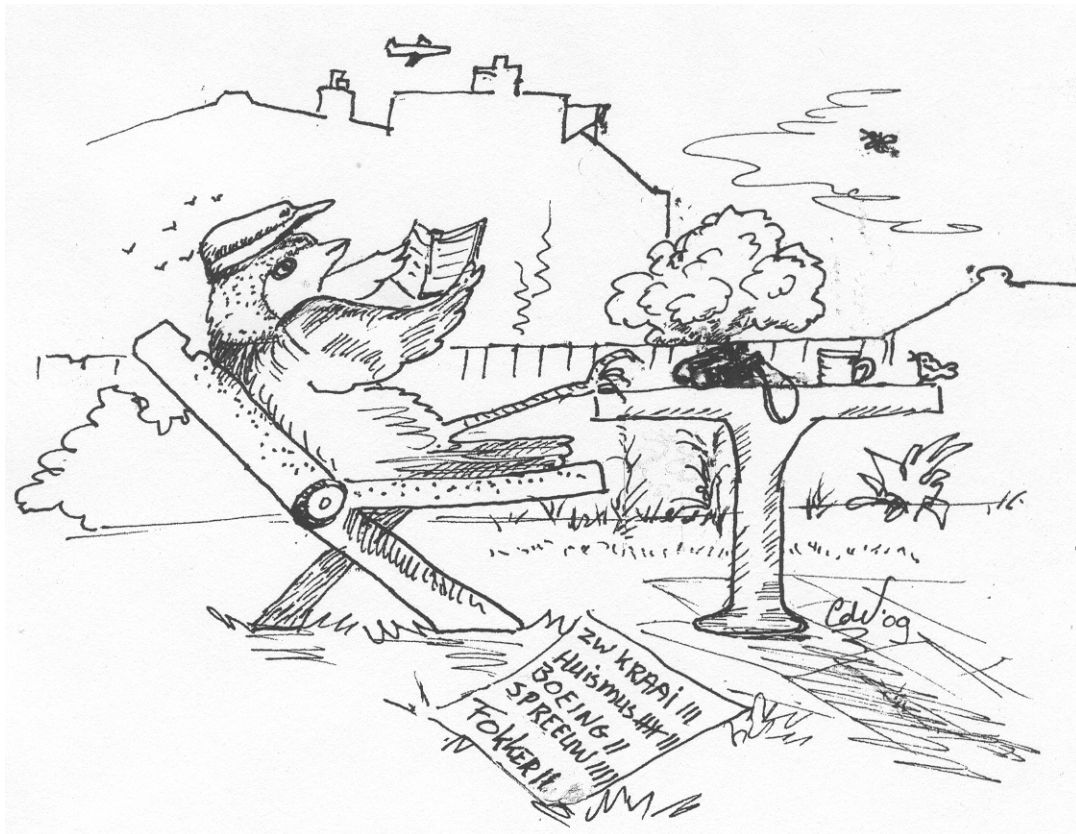
Het is de tijd dat vogels uit het zicht blijven. De jongen zijn grootgebracht. Het verenkleed is versleten en aan vernieuwing toe. Dat brengt veel vogels in een verborgen fase van hun jaarlijkse cyclus. Menig vogelliefhebber schakelt over op aandacht voor dagvlinders, libellen en planten. Maar wie de avondlucht afspeurt, kan best nog wel genieten van vogelleven. Van lezen komt niet veel: er komt een groepje Holenduiven over. Verleden jaar vloog in zo'n kluitje een Zomertortel mee. De slaaptrek van de Huismus begint: drie tuinen verderop verzamelen zich elke zomeravond 40 tot 60 van die luidruchtige slaapkoppen in de dichte bladkroon van een niet eens zo grote lijsterbes. Wat hoger koersen Kokmeeuwen naar hun nachthotel. Haaks daarop vliegen acht Wulpen westwaarts. Hun melancholieke roep krijgt aanvulling van een heldere triller: ergens moet een Oeverloper door de heldere lucht klieven. Wacht, het klinkt alsof hij wat meer naar het zuiden passeert. Helaas, opnieuw meldt zich een metalen vogel: de Oeverloper blijft onvindbaar en een toestel van de Lufthansa ronkt over. Een ongetwijfeld luidkeels rondvliegende slaaptroep Kauwen blijft onhoorbaar, tot het geluid van het technisch reiswonder vervaagt. Weinig welluidend, maar absoluut welkom, gaan vijf Blauwe Reigers naar west.

De eerste muggen melden zich. Op een bepaalde manier zijn ze dol op me, maar ik niet op hen. Maar wie van de natuur houdt, neemt

muggen maar beter voor lief. Goed, het wordt geen avond met spectaculaire soorten. Maar na elke vijf of zes regels speur ik de hemel af. Dat levert me wat Groenlingen op, opnieuw Boerenzwaluwen met in hun midden een Oeverzwaluw. Hoor ik daar de Regenwulp? Vergeet het maar, de KLM voert vanavond een soort reclamecampagne voor vliegvakanties. Nee, wacht: daar ontdek ik er toch drie! Dat is boffen!

Ik doe een hernieuwde poging om het eerste hoofdstuk uit te krijgen, maar het wordt te schemerig. De Merel tjakkert, maar vergeet te zingen. Een vroege vleermuis schicht over het dak van mijn achterburen (op vakantie in

Turkije, per herrievogel!). De kat van de buurman (vliegend naar Marokko) begint een aria. De muggen zingen de tweede stem en worden nu toch echt hinderlijk. Ik klap mijn boek dicht, sluit de tuinpoort af en kijk door het keukenraam nog even naar de lucht. Het onweer nadert: ik zie geflikker van de bliksem. Vaag, maar onmiskenbaar. Een donker silhouet met kermisverlichting aan de punten brengt toeristen naar Nederland, of vakantiegegers terug naar huis. Ik schuif het gordijn dicht en zie nog net het ranke silhouet van een Boomvalk voorbij schieten. Er eindigt een zomeravond vol vakantierust. Tenminste...

NESTKAST, een flinke stap vooruit

NESTKAST is een feit! Het is de naam van het landelijk NETwerk voor STudies aan nestKASTbroeders. Ronald Beskens, coördinator van het nestkastenonderzoek in het Gooi, is reuze blij met het netwerk. Waarom leest u hier.

Josée van Beek

Koolmees

Op 21 maart jl. is de eerste landelijke bijeenkomst van NESTKAST gehouden. Er waren 55 deelnemers uit het gehele land aanwezig: nestkastcontroleurs, coördinatoren en ringers. Ze waren in Heteren bijeen om te luisteren naar presentaties van SOVON, Vogeltrekstation/ringcentrale en professionele nestkastonderzoekers van het NIOO-KNAW en RUG (Rijksuniversiteit Groningen). Behalve dat er interessante presentaties waren, was de dag bedoeld om te ‘netwerken’. En dat is goed gelukt!

Beskens: “Goed bekeken zaten we allemaal op eilandjes. Gebiedjes waarvan de nestkastgegevens keurig naar SOVON werden gestuurd, maar waarmee niets werd gedaan!

De jaargegevens werden niet verwerkt omdat er geen uniformiteit bestond voor het aanleveren en verwerken ervan. Dat ging al 44 jaar zo en daarin is nu verandering gekomen. We hebben nu een structuur die voor iedereen hanteerbaar is. Standaardformulieren zorgen daarvoor, evenals het zogenaamde SOVON-protocol (data invoeren via een computerprogramma). Dat protocol was er al in 1983, maar stuitte toen op zoveel weerstand dat de geplande invoering van een soort standaard stukliep. En nu, jaren later, is het dan tóch zo ver.”

Als aanloop voor NESTKAST haalde Ronald Beskens een aantal mensen bij elkaar. Hij memoreert: “Mijn eerste contact was met Jan

Nijboer uit Staphorst, een echte boer, man van het veld. Veel natuurgevoel, maar moeilijk met registreren. Ook ging ik praten met Leo Ballering uit Uden met de vraag zich bij de groep aan te sluiten. Universitair geschoold, dagelijks werk presenteren, lezingen houden, structurerend werk. Ik bezocht Henri Bouwmeester van het NIVON in Goor voor zijn bijdrage. We waren toen met zijn vieren en net als voorheen was opnieuw het SOVON protocol het grote struikelblok. Niet iedereen wil daar namelijk aan. Toen ben ik naar bijzonder hoogleraar Prof. Dr. Marcel Visser, werkgroep leider Populatiebiologie van Dieren bij het Nederlands Instituut voor Ecologie (NIOO-KNAW) in Heteren gestapt. Een echte wetenschapper, die tot mijn grote vreugde zijn steun aan NESTKAST toezegde en duidelijk gewicht in de schaal legt”.

Bosuil

Foto: Nolda Galesloor

Terugblikkend: “We hebben bereikt dat voortaan de nestkastgegevens uit het hele land, via de coördinatoren, bij het NIOO-KNAW terecht komen.”

De samenvatting van al die data zal in januari 2010 worden gepubliceerd.

Beskens: “Het grote voordeel van NESTKAST is dat we nu elkaars gegevens kunnen vergelijken, waardoor het mogelijk wordt niet alleen het vogelgedrag, maar ook ecologische

verschuivingen in een grotere samenhang op te merken.

Om het de controleurs gemakkelijker te maken, kan iedereen op verschillende manieren meedoen. Van 'alleen maar' invullen van een verzamelformulier tot en met het invullen van gedetailleerde broedgegevens in het elektronische nestkaartprogramma van SOVON. Alleen met het invullen van de aantallen en soorten broedvogels kan al worden meegedaan. Wie hierover meer wil weten: kan kijken op www.SOVON.nl. NESTKAST beoogt ook een stimulans te zijn

voor alle controleurs die nu immers goed kunnen zien wat er met hun gegevens wordt gedaan”.

Ronald Beskers is duidelijk in zijn nopjes met de komst van NESTKAST. “Het brengt mensen bij elkaar, wat tot vruchtbare samenwerking en activiteiten zal leiden. En laten we ons gezamenlijk doel niet vergeten: het behoud van de natuur!”.

NESTKAST zit overigens nog verlegen om een goed ontwerp voor een logo en roept creatieve mensen op iets moois te verzinnen.

Om de uitwisseling van informatie sneller en directer te laten verlopen is de NESTKAST Yahoo-groep opgericht: een internet nieuwsgroep waarop je leest wat er zich op nestkastengebied afspeelt, waarop je vragen kunt stellen en kunt deelnemen aan discussies. Meer informatie hierover via nestkastenonderzoek@vwggooi.nl.

Gruttosporen over het aardoppervlak

Lenny Langerveld

Sinds mei vliegen er vijftien Grutto's uit Friesland rond met een kleine zender in hun buikholte. Via deze zenders die niet meer dan 26 gram wegen - het gewicht van een dartpijlje - zullen de vogels ongeveer een jaar lang te volgen zijn in hun broedgebied Friesland en op hun pendeltochten tussen het Afrikaanse en Europese vasteland. Niet alleen de wetenschappers profiteren hiervan. De bewegingen van de Grutto's in het veld en in het luchtruim zijn voor het grote publiek toegankelijk op www.grutto.nl. Dankzij deze website en de zenders weten we dat Grutto Mokwar al moeder is geworden en dat Grutto Nijhuizum een originele nestplek heeft gevonden; hij zit namelijk ingeklemd tussen de melkfabriek van Workum en een jachthaven. Ook met Himmelum gaat het goed, dank u. Zij ontsnapte ternauwernood aan de maaimachines in polder De Flait en heeft nu een goed weidevogelgebied gevonden ten westen van Workum. Het laatste bericht dat binnenkwam voordat de deadline van De Korhaan sloot is het meest spectaculair: Skuzum is geland in de delta van de rivier de Somme! Grutto's zijn beslist niet de eerste vogels die met een zender rond vliegen. De Grauwe Kiekendieven, Purperreigers en Kleine Mantelmeeuwen gingen hen voor. Bij deze soorten wordt de zender met een soort tuigje op de rug is vastgesjord, maar de Grutto was

daar niet geschikt voor. Zo'n buitenboordzender kan namelijk de stroomlijn van de Grutto beïnvloeden en het tuigje kan gaan knellen als de vogels voor de trek heel vet worden. En dus volgde een onvrijwillige operatie in het veld. Lastig vond onderzoeker Theunis Piersma het. “Je doet een operatieve ingreep op een vogel die daar niet om heeft gevraagd. Dat doe je dus niet zonder daar eerst erg lang en goed over na te denken en te discussiëren. Uiteindelijk hebben we geconcludeerd dat ons doel dit middel heiligt. Als we weten waar de grutto's op hun trek naar en van de overwinteringsgebieden op krachten komen, kan de bescherming van deze vogels buiten Nederland beter worden opgepakt”. Het implanteren van steriele zenders is voor dierenarts Mulcahy die de operaties uitvoerde, geen ongewone bezigheid. Hij plaatste sinds 1993 enkele duizenden zenders bij in totaal 34 diersoorten. Van roofvogels tot ijsberen. Maar de Grutto is wel de kleinste diersoort waarbij een implementatie nog kan worden uitgevoerd. Wat de Grutto er zelf van vindt komen we natuurlijk nooit te weten, maar zijn sporen zijn zichtbaar over het aardoppervlak, en dat is ook wat waard.

Bron: Rijksuniversiteit Groningen en www.grutto.nl

Vogelrijk tuinieren

Met een nieuw computerspel van Vogelbescherming Nederland kun je je eigen vogelvriendelijke tuin ontwerpen. Maar... werkt het ook?

Lenny Langerveld

Ik wil meer vogels in mijn tuin hebben. Het lijkt me geweldig om vanuit de serre Groenlingen te zien, Koolmezen die hun jongen voeden, Roodborstjes, Winterkoninkjes en - de ultieme droom - het Puttertje. In mijn achtertuin zijn weinig vogelsoorten te bekennen. Ruziënde, humeurige Eksters maken er de dienst uit en verjagen ieder ander vogelpaar dat zich durft te vertonen. Bovendien is er weinig groen te bekennen. Tuinieren is voor de meeste burens een kwestie van beton storten, grindtegels kopen en een forse pot aanschaffen waar je één bolronde sierboompje in plaatst. Maar dat ga ik dus anders aanpakken. Voor de inspiratie en broodnodige adviezen sjouw ik al maandenlang rond met het boek *Vogels over de vloer*, geschreven door Robert Burton dat ik informatief vind en een lust voor het oog. Maar toch... het project vogels in de tuin komt niet goed van de grond. En dan... ploft de dvd *Vogelrijk tuinieren* op mijn deurmat. Een geschenk uit de hemel! Nu gaat het dan toch gebeuren. Ik stroop de mouwen op, zet de computer aan, download het programma en ga aan de slag. Er zijn drie smaken, ik kan kiezen uit het inrichten van een bostuin, een stadstuin of een poldertuin. Ik kies voor de stadstuin. Een goede keuze, want de afbeelding die ik zie, lijkt verdraaid veel op mijn eigen tuin. En ja... wat nu? Ik had grenzeloos optimistisch aangenomen dat ik dit varkentje wel eens even ging wassen, een uur voor de deadline van De Korhaan, maar die vlieger gaat niet op. Een

paar uur later zit ik hopeloos gefrustreerd te rammelen op de knoppen van mijn computer. 'Rot op, ga weg', grommend tegen een vlinderstruik die ik met geen mogelijkheid meer weg krijg en virtueel meppend tegen een schutting die ik niet meer wil. Schuimbekkend gooi ik de computer uit. Maar niet nadat het spel me genadeloos de score inwrijft. Met al mijn geploeter heb ik precies één Winterkoninkje weten te lokken.

Wat betreft de inhoud: eigenlijk is die best aardig. Niet voor de ervaren vogelaar, noch voor de doorgewinterde tuinier. Maar iemand die zeg maar tweede garnituur is wat vogelen of tuinieren betreft - zoals ik - kan aardige inzichten opdoen. De consequenties van een keuze zijn gelijk duidelijk. Oorzaak en gevolg. Neem ik een witte bakstenen muur die Merels, Winterkoninkjes, Heggenmussen en Roodborstjes trekt? Of de zogenaamde 'takkenril' van gevlochten takken die dezelfde vogels nestgelegenheid en beschutting biedt en ook nog insecten en spinnen trekt? Het spel oogt gebruiksvriendelijk, overal vind je tekst en uitleg bij en dat is beslist prettig. De bloemenkeuze is niet overweldigend. Maar vooruit, ik doe het er mee. Ik ga voor hortensia's en vlinderstruiken, kaardebollen om Groenlingen, Vinken en Puttertjes te verleiden en een vuurdoorn voor wat kleur in de herfst. Een vijver graven is me teveel moeite, maar een vogelvriendelijk pad van houtsnippers durf ik wel aan. Leuk ook is de mogelijkheid om je virtuele tuin te 'fotograferen' en de foto's te bewaren. Eén vraag doemt levensgroot op: Voor wie heeft Vogelbescherming deze dvd bedoeld? Voor iemand zoals ik, zou ik zeggen, maar dan moet ik er dus wel meer tijd in gaan steken. En of ik dát opbreng is nog maar helemaal de vraag. Geef mij maar een boek.

'Vogelrijk tuinieren; vogels zijn van onschatbare waarde'.

Prijs € 12,95. Te koop in de winkel en webwinkel van Vogelbescherming Nederland.

Mijn Tuinvogels

Carla van Lingen

Ik heb Rode Wouwen boven mijn tuin. Niet een, maar meer. Ook niet hier, maar daar: 1200 km pal naar het zuiden. Ze vliegen boven de kalkplateaus en de kloof waar het riviertje de Vieur zich doorheen wurmt. Koninklijke vogels zijn het, die in Frankrijk niet voor niets Milan Royal heten. Als de temperatuur in de ochtend stijgt laten ze zich van alle kanten goed observeren. Door de bijzondere plek krijg ik regelmatig kans om op de vogels neer te kijken. Langzaam rondjes draaiend stijgen ze uit de kloof omhoog en showen hun kastanjebruine schouders en rug. Hoger zwevend, gunnen ze me nog een blik op hun rossige buik en kenmerkende gevorkte staart.

Je kunt de klok er op gelijk zetten; tegen tien is het zo ver. Net als het ravenstel dat 's ochtends rond half tien van zuid naar noord langstrekt, om tegen borreltijd weer terug naar huis te keren. 'Krok-krok', zo klinkt het door de lucht, wat voor mij zoveel betekent als: "Staat de witte wijn al koud?" De Slechtvalk heeft zich waarschijnlijk meer stroomopwaarts teruggetrokken. Zijn duizelingwekkende duikvluchten heb ik dit voorjaar even gemist. Toch weet ik zeker dat hij in een van de verderop gelegen kalkrotsen broedt. Witte poepsproten markeren zijn nestplaats.

In en rond de tuin het meer gewone spul zoals Zwarte Roodstaart (zie foto) Fitis, Boomklever, Boomkruiper, de Vink met zijn Franse vinkenslag

die echt anders klinkt, het piepkleine Vuurgoudhaantje, Roodborst, Zanglijster, Middelste Bonte Specht, Groene Specht, Huiszwaluw, Gierzwaluw en Merel. Deze laatste heeft een heel aparte manier om zijn stembanden te testen. De eerste dagen trap ik er steevast in. Hij begint met de eerste tonen van de Wielewaal, dan last hij een pauze in en hervat zijn lied met het gewone merelrepertoire.

Foto: Frans van Lier

De Wielewaal zit dit jaar vlakbij in de strook bos tussen ons en de burens. Samen met de Nachtegaal zorgt hij bijna dagelijks voor een concert. De Hop hoekt er onophoudelijk tussendoor, vergelijkbaar met m'n Hilversumse Tjiftjaf. Twintig jaar geleden tijdens een duistere excursie door Duin en Kruidberg onder leiding van Nico de Haan leerde ik dat de Nachtegaal een vogel is waarvoor je je bed uit of niet in moet gaan. In Frankrijk werd alles anders. Tijdens een van mijn eerste hardlooptochten door het extensief beheerde boerenland werd de nacht plotseling dag. Aan de grond genageld beluisterde ik klaterend nachtegalenzang op klaarlichte dag. Een oude Franse boer met pet in een Renault 4 dacht dat ik door vermoeidheid was overmand, maar toen ik hem op het indrukwekkende concert van de Nachtegalen wees trok hij z'n schouders op: "Mais oui, les Rossignols".

Niks Nachtegaal, hier in Frankrijk zingt hij de hele dag door. Ze zullen nog tot in de zomer hun zang laten horen. Alleen halen ze niet meer alles uit de kast. Hun repertoire wordt eenvoudiger; ze hoeven zich immers niet meer zo te laten gelden, want de voortplanting zit er op. Nu is het nog gewoon zingen voor de lol. Als ik terugkom in september zal ik ze missen. Geen Nachtegalen tijdens het wakker worden; geen Nachtegalen op de vaste plekken tijdens de looptochten.

In september wacht ons de grootste uil van Europa. Aan het begin van de avond klinkt vanuit een ondefiniceerbare plek het onmiskenbare geluid van de Oehoe. Eerst nog van verre, maar langzaam komt hij dichterbij en krijgt hij antwoord ergens vanaf de andere oever. Ontroerend zacht voor zo'n grote vogel roept hij zijn eigen naam. Zijn donkere geluid draagt heel ver. Zit hij in de tuin? Of in de bocht bij de rivier? Vorig jaar tegen elven vloog hij heel laat over. Hij probeerde te landen in de top van een hoge spar vlakbij het terras. We hielden onze adem in. De spar boog meters door en Oehoe vloog verder. Alleen zijn geroep en afmeting heeft hem verraden.

Mutaties Ledenbestand

Nieuwe Leden

MW D DOMHOF	ELZENLAAN 21	1214 KJ HILVERSUM	035	6247659	G
G.J.H. GRUBBEN	PR. HENDRIKLAAN 24	1404 AT BUSSUM	035	6950903	G
MW J KIMMEL	STINZENLAAN ZUID 265	3621 RA BREUKELEN	0346	551365	G
MW G KLAVER	OUDE UTRECHTSEWEG 41	3768 CB SOEST	035	6011206	G
MW G.A. LANCEE	AKELEI 20	3621 RA BREUKELEN	0346	265307	G
J MEIJER	TALUDWEG 109	1215 AD HILVERSUM	035	5381730	G
R MOLENAAR	GRAANOOGST 5	3755 HN EEMNES	035	5319156	G
E MUNNEKE	LELIMANSTRAAT 3	3553 CA UTRECHT	030	2435124	G
C.J.A. NIJHOF	LIEBERGERWEG 97	1221 JR HILVERSUM	06	53725313	G
MW J.H.L. DE ROOIJ	ZOMERKLOKJE 2	3621 TA BREUKELEN	0346	261817	G
D VAN DER VELDEN	PRINSES MARGRIETPLANTSOEN 17	1403 ST BUSSUM	035	6980404	G

Adreswijzigingen

P KROON	DORPSTRAAT 65	6931 BD WESTERVOORTG			
C LINDENBURG	VAN HOUTENLAAN 15	1272 KC HUIZEN	035	5241514	G
MW W MEIJER-MEIJERINK	REE 12	1273 GS HUIZEN	035	5264897	G
H F OVERSTEEGEN	DE REGENTESSE 48	1273 JZ HUIZEN	035	5252067	G

Overleden

J F ZWART	COLENZO 32	3761 GG SOEST	035	6021775	G
-----------	------------	---------------	-----	---------	---

Bedankt

MW J KLOMP	HILVERTSWEG 7	1214 HZ HILVERSUM	035	6237258	G
------------	---------------	-------------------	-----	---------	---

Veldwaarnemingen

Engbert van Oort

Dodaars	22-04-09	1	Maatpolder, Eemnes, D. Jonkers, foeragerend
Grote Zilverreiger	16-03-09	1	Noordpolder te Veld, Eemnes, S. Zeldenrust, foeragerend
Grote Zilverreiger	20-05-09	2	Eendrachtspark, Bussum, C. de Vink, overvliegend
Ooievaar v.a.	01-03-09	6	4 locaties, D. Jonkers, M. de Graaf, foeragerend en overvliegend
Lepelaar v.a.	02-04-09	18	5 locaties, D. Jonkers, alle foeragerend
Wilde Zwaan	08-02-09	1	Oud Naarden, Naarden, VRS, foeragerend
Kolgans	16-03-09	60	Maatpolder, Eemnes, S. Zeldenrust, foeragerend
Brandgans	16-03-09	3	Noordpolder te Veld, Eemnes, S. Zeldenrust, foeragerend
Bergeend	16-03-09	10	Maatpolder, Eemnes, S. Zeldenrust, foeragerend
Wintertaling	16-03-09	6	Maatpolder, Eemnes, S. Zeldenrust, foeragerend
Zomertaling	20-04-09	1	Noordpolder te Veld, Eemnes, D. Jonkers, foeragerend
Slobeend	16-03-09	12	Maatpolder, Eemnes, S. Zeldenrust, foeragerend
Krooneend	14-06-09	2	Strandje Naarderbos, E. van Dongen, foeragerend / rustend
Bruine Kiekendief	15-05-09	1	Oud Naarden, Naarden, VRS, overvliegend en foeragerend
Blauwe Kiekendief v.a.	17-01-09	2x	2 locaties, D. Jonkers, E. van Oort, VRS, foeragerend
Wespendief	29-03-09	1	Bijvanck, Blaricum, D. Jonkers, overvliegend
Sperwer v.a.	28-01-09	5x	5 locaties, D. Jonkers, E. van Oort, overvliegend en foeragerend
Torenvalk v.a.	27-03-09	4x	4 locaties, , D. Jonkers, M. de Graaf, foeragerend
Roodpootvalk	17-05-09	1	Sportpark de Kuil, Bussum, C. de Vink, laag overvliegend
Boomvalk v.a.	16-05-09	2x	2 locaties, D. Jonkers, VRS, jagend
Slechtvalk v.a.	01-03-09	2x	2 locaties, M. de Graaf, D. Jonkers, foeragerend
Fazant	27-01-09	1	Dr. Kuijperlaan, Huizen, G. Bieshaar, foeragerend en rustend
Steltkluit	16-06-09	1	Noordpolder te Veld, Eemnes, D. Jonkers, foeragerend
Kluit	16-03-09	4	Maatpolder, Eemnes, S. Zeldenrust, foeragerend

Temmincks Strandloper	05-05-09	1	Noordpolder te Veld, Eemnes, D. Jonkers, foeragerend
Watersnip	03-04-09	13	Maatpolder, Eemnes, G. Bieshaar, foeragerend
Watersnip	19-05-09	1	Strandje Naarderbos, E. van Dongen, foeragerend
Grutto	16-03-09	90	Maatpolder, Eemnes, S. Zeldenrust, foeragerend en rustend
Zwarte Ruiter	05-05-09	1	Noordpolder te Veld, Eemnes, J. Roodhart, foeragerend
Tureluur	16-03-09	7	Maatpolder, Eemnes, S. Zeldenrust, foeragerend
Groenpootruiter	07-05-09	1	Noordpolder te Veld, Eemnes, D. Jonkers, foeragerend
Bosruiter	27-03-09	1	de Kampen, Blaricum, D. Jonkers, foeragerend
Zwartkopmeeuw	17-03-09	1	Havenhoofd, Huizen, D. Jonkers, foeragerend
Halsbandparkiet	01-06-09	1	Vechtoever, Nederhorst den Berg, C. en I. de Vink, overvliegend
Koekoek	v.a. 16-05-09	5x	5 locaties, M. de Graaf, D. Jonkers, J. Roodhart, roepend
Kerkuil	06-04-09	1	Zuidpolder te Veld, Eemnes, J. Roodhart, foeragerend
Gierzwaluw	01-04-09	2	Bij de Molen in Nigtevecht, J. Pelsink, vroege waarneming
IJsvogel	13-02-09	1	Naardermeer, Naarden, E. van Dongen, overvliegend
Draaihals	02-04-09	1	Koggewagen, Blaricum, H. van Borkt, rustend
Groene Specht	24-05-09	1	Oud Naarden, Naarden, VRS, luid roepend
Zwarte Specht	29-04-09	1	Aardjesberg, G. Bretz, roffelen en roepend wegvliegend
Boomleeuwerik	29-03-09	1	De Snip, Hilversum, D. Jonkers, zingend
Boerenzwaluw	05-04-09	24	Noordpolder te Veld, G. Bieshaar, fatsoenerend op een draad
Groet Gele Kwikstaart	19-03-09	1	Randweg, Huizen, D. Jonkers, foeragerend
Blauwborst	21-05-09	1	Oud Naarden, Naarden, VRS, luid zingend
Gekr. Roodstaart	04-06-09	1	Fransche Kamp, Bussum, D. Jonkers, E. van Oort, zingend
Paapje	07-05-09	1	Maatpolder, Eemnes, J. Roodhart, foeragerend
Roodborsttapuit	23-05-09	1+3	Naardermeent, Naarden, D. Jonkers, ouder met jongen
Tapuit	06-04-09	2	Maatpolder, Eemnes, G. Bieshaar, foeragerend
Grote Lijster	v.a. 01-03-09	6x	6 locaties, D. Jonkers, M de Graaf, veelal zingend
Rietzanger	09-05-09	1	de Vecht, Nieuwersluis, G. + E. van Oort, zingend
Spotvogel	09-05-09	1	de Vecht, Nieuwersluis, G. + E. van Oort, zingend
Spotvogel	24-05-09	1	Sportvelden, Nigtevecht, D. Jonkers, zingend
Fluiter	29-04-09	1	Spanderswoud, Hilversum, G. Bretz, zang
Glanskop	v.a. 01-03-09	4x	4 locaties, D. Jonkers, alle zingend
Boomklever	v.a. 13-04-09	1	Kickestein, Loenen, N. J. en H. van Tol, G. + E. van Oort, steeds foeragerend in dezelfde boom
Raaf	30-04-09	2	Centrum van Bussum, C. de Vink, roepend overvliegend
Keep	15-03-09	1	Oud Naarden, Naarden, VRS, luid zingend
Grote Barmsijs	15-03-09	1	Oud Naarden, Naarden, VRS, uitsluitend gehoord

Grutto

Foto: Paul v.d. Poel

KOEKOEK

*Als een koekoek
zou ik nu en dan
eens willen roepen,
ergens verscholen
in een bosje
aan de rand
van akkerland;*

*als een koekoek
zou ik elk jaar weer,
met mijn eenzellig
stukje tekst,
heel vanzelfsprekend
bij de zomer
willen horen,
aanwezig maar
onvindbaar
in mijn landgoed
van taal*

Roland Jooris

Uit "De draagkracht van veren"
Uitgeverij 521, Amsterdam

Koekoek

(bron: internet)

Ontvangen literatuur

Tot onze spijt kunnen we de ingekomen tijdschriften niet bespreken in deze Korhaan. De mappen met de bladen liggen bij het ter perse gaan van dit nummer op een voor ons onbereikbare plek.

Redactie

Programma

2009

Zaterdag 11 juli: Avond wandelexcursie door de Westbroekse zodden met Arnold Top en anderen. Vertrek om 18.00 vanaf parkeerterrein bij het NS-station van Hollandsche Rading. Hier vandaan vertrekken we naar de Westbroekse kant van het Bert Bospad waar zangers, moerasvogels en (Purper)reigers te zien en horen zijn. Bij mooi weer kan iets tegen muggen verstandig zijn om mee te nemen.

Zaterdag 25 juli: auto dagexcursie, naar Noordoost Groningen de Dollard en Breebartpolder, o.l.v. Erik Hans van Stigt Thans en Hugo Weenen, en iemand van de Werkgroep. Grauwe Kiekendief Vertrek is om 5.30 uur vanaf het NS-station Bussum-Zuid; om 6.00 uur vanaf de carpool-plaats aan de A27, afslag Huizen en Blaricum.

“Noordoost Groningen is hét bolwerk van de Grauwe Kiekendief in Nederland”. En de Breebartpolder (ligt aan de Dollard) is een bijzonder interessant gebied voor allerlei steltlopers. Het wordt een lange dagexcursie, neem voldoende eten en drinken mee, zeker als het erg warm weer is!

Voor degene die na deze lange dagtocht in N.O. Groningen willen overnachten, wordt de mini-camping van de familie van Rijn nabij Finsterwolde/Kostverloren aanbevolen, (0597-521378).(Dit valt niet onder de verantwoordelijkheid van de VWG!)

Voor degenen die in N.O. Groningen willen afspreken: neem tussen 18 en 23 juli telefonisch contact op met Hugo (035-5241123), of met Erik Hans (038-4543991).

Zondag 23 augustus: Auto dagexcursie Rondje Noord-Holland o.l.v. Bertus van den Brink. Vertrek vanaf het NS-station Bussum-Zuid om 6.00 uur. Eten en drinken meenemen.

Zaterdag 5 september: Auto dagexcursie Rondje Lauwersmeer o.l.v. Wouter Rohde en Piet Spoorenberg. Vertrek 6.30 uur vanaf het NS-station Bussum-Zuid.

Zaterdag 19 september: Verrassingsochtend excursie met als thema vogeltrek o.l.v. Wouter Rohde en Hugo Weenen Vertrek om 8.00 uur vanaf het NS-station Bussum-Zuid.

Woensdag 23 september 20.00 uur: Bijeenkomst Subgroep Avifauna. Plaats: Westerheem, recreatiezaal, Frederik van Eedenlaan 73, Hilversum

Vrijdag 9 tot en met zondag 11 oktober: De Commissie Buitenland organiseert een weekendexcursie naar de Dümmersee, een prachtig gebied in de Duitse deelstaat Nedersaksen, op nog geen 250 autokilometers van het Gooi. De kosten bedragen €75,- per persoon voor verblijf met volpension (2x ontbijt, 2x lunchpakket en 2x diner). Er zijn al veel inschrijvingen binnen en wie nog in wil schrijven dient er vlot bij te zijn, want VOL=VOL. Meer informatie staat in De Korhaan en op www.vwggooi.nl.

Zondag 18 oktober: Ochtend wandelexcursie over het PEN eiland bij Muiden o.l.v. Antje van Slooten en Hugo Weenen. Vertrek om 10.00 uur vanaf het parkeerterrein van de Maxis.

Woensdag 21 tot en met zaterdag 24 oktober: Ook dit jaar wordt door de Commissie Buitenland een meerdaagse excursie georganiseerd voor de niet al te jonge leden, naar “Natuurgebied Hohe Mark” op precies 200 autokilometers van 't Gooi. In verband met de reservering van de kamers, dient op korte termijn ingeschreven te worden. Meer informatie staat in het aprilnummer van De Korhaan en op www.vwggooi.nl.

Zaterdag 31 oktober: Auto en wandelen. Dagexcursie Harderbroek o.l.v. Piet Spoorenberg, Poul Hulzink en Anco Driessen. Vertrek om 8.30 uur vanaf het NS-station Bussum-Zuid en om 9.00 uur vanaf de ‘carpool’ bij de afslag Baarn-Noord / Eembrugge (afslag 11) aan de A1.

Zondag 15 november: Auto dagexcursie naar Friesland o.l.v. Jan Bos. We gaan op zoek naar diverse soorten ganzen, in de Zuidwesthoek van de provincie en midden Friesland. (Kleine rietgans !). Vertrek om 7.30 uur vanaf het NS-station Bussum-Zuid.

Jan Bos heeft - gelet op zijn leeftijd (79 jaar jong) - aangegeven dat dit echt de laatste excursie zal zijn die hij voor de VWG zal leiden!

Zaterdag 12 of zondag 13 december: Ochtend fietsexcursie door de Eempolders o.l.v. Antje van Slooten en Hugo Weenen. Vertrek om 10.00 uur vanaf de theetuin in Eemnes.

Maandag 28 december: Auto dagexcursie naar Zeeland o.l.v. Wouter Rohde. Vertrek om 7.30 uur vanaf het NS-station Bussum-Zuid.

2010

Zaterdag 9 januari: Ochtend wandelexcursie over Tafelberg o.l.v. Wouter Rohde. Nadere informatie volgt.

Zondag 31 januari: Dagexcursie naar de Oostvaardersplassen o.l.v. Antje van Slooten, Arnold Top en Wim le Clercq. Vertrek om 9.00 uur vanaf het NS-station Bussum-Zuid.

7, 8 en 9 mei Voorjaarsweekend Drenthe. We verblijven in de groepsaccommodatie "De Hooge Haer" te Lhee (nabij het Nationaal Park Dwingelderveld).

- De kosten bedragen €80,- per persoon.
- Inschrijving dient plaats te vinden vóór 15 maart 2010.
- Inschrijving is definitief als het inschrijvingsformulier ondertekend is ontvangen en het bedrag is overgemaakt op rekening 43.41.08.790 of postrekening 2529179 t.n.v. VWG Het Gooi e.o. te Hilversum onder vermelding van voorjaarsweekend Drenthe.
- Het formulier kunt u rechtstreek downloaden vanaf onze website www.vwggooi.nl onder Programma en voorjaarsweekend Drenthe mei 2010. Lukt u dit niet, dan kunt een formulier opvragen bij Han Westendorp (035-6423268 of h.westendorp@hetnet.nl)
- inschrijving vindt plaats op basis van volgorde van ontvangst.

1, 2 en 3 oktober Najaarsweekend Ameland. Nadere informatie volgt.

Voorwaarden deelname excursies

Excursies

Een excursie binnen ons werkgebied vertrekt vanaf de plaats c.q. het natuurgebied waar deze wordt gehouden. De precieze plaats staat in het programma vermeld.

Bij excursies buiten ons werkgebied wordt vertrokken vanaf NS-station Bussum-Zuid (aan de zijde van het Bastion Hotel) tenzij anders vermeld. Er wordt gestreefd naar het gebruik van zo min mogelijk auto's. Leden die niet over een auto beschikken kunnen vanaf dit verzamelpunt meerijden. Het is gebruikelijk dat de autokosten met de eigenaar/chauffeur worden verrekend. Van deelnemers aan de excursie wordt verwacht dat zij vóór de aangegeven tijd aanwezig te zijn, zodat op tijd vertrokken kan worden.

Weekends en excursies waarvoor betaald moet worden.

Indien betaald moet worden voor een excursie of voor een excursieweekend dienen de deelnamekosten altijd volledig te worden betaald. Bij de aankondiging wordt een datum genoemd waarvóór betaling dient te hebben plaatsgevonden. Deze deadline voor betaling is ongeveer tussen 6 en 8 weken voor het betreffende weekend of excursie. De volgende annuleringsregeling is van toepassing. Bij afmelding tot 4 weken voor het begin van een weekend of excursie waarvoor betaald moet worden, wordt 75% terugbetaald, bij 3 weken 50% en bij 2 weken 25% en bij 1 week 0%.

De in het programma aangekondigde excursies zijn, tenzij uitdrukkelijk anders vermeld, bedoeld voor leden en huisgenootleden van de Vogelwerkgroep. Het meenemen van introducés, ter kennismaking met de activiteiten van de Vogelwerkgroep, is alleen toegestaan nadat de coördinator van de Subgroep Excursies hiervoor toestemming heeft gegeven. U wordt dringend verzocht geen kleine kinderen en geen honden mee te nemen.